MILIEU ADVIESBUREAU
Eco Reest

Noorderbaken Vastgoed BV
T.a.v. Dhr. J. Rigterink
Hooggoorns 14
7812 AM EMMEN

6 januari 2021

Betreft:	**Berekeningen stikstofdepositie t.p.v. sloop en nieuwbouw Wilhelminastraat/ Julianastraat te Emmen**
Kenmerk:	**201649**
Type document:	**Briefrapport (v2)**

Geachte heer Rigterink,

Hiermee sturen we u de briefrapportage met de uitgevoerde stikstofberekeningen voor de beoogde sloop en nieuwbouw ter plaatse van de Wilhelminastraat/Julianastraat te Emmen.

Eco Reest streeft naar een zo hoog mogelijk kwaliteit van onderzoek te leveren. Er bestaat geen functionele relatie tussen opdrachtgever en Eco Reest BV.

Eco Reest Holding BV is gecertificeerd volgens "NEN-EN-ISO 9001:2015", voor het geven van milieukundig advies in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen en gebouwen met inbegrip van de uitvoering van gerelateerde onderzoeksactiviteiten op het gebied van bodemonderzoek en -sanering, ecologie, asbestinventarisaties, sloopbegeleiding, bouwkundige opnames en energieprestatie advies.

Eco Reest is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Als aangesloten adviesbureau zorgen we samen met de andere leden voor een betere borging van kwaliteit in de uitvoering van ecologisch onderzoek.

De beoordeling en uitkomsten van de berekeningen zijn gebaseerd op aangeleverde informatie van de opdrachtgever (e-mails: 28 september en 10 november jl.). De berekeningen zijn waar nodig aangevuld met aannames die als zodanig zijn geformuleerd onder het kopje uitgangspunten. Voor de berekeningen is de rekenmethodiek van AERIUS Calculator versie 2020 gebruikt.

Aanleiding en doel

Men is voornemens om ter plaatse van de Wilhelminastraat (t.h.v. nr. 38a) een deel van het bestaande pand te slopen en op het achterliggende terrein (Julianastraat) 12 nieuwe appartementen te realiseren. Om de gewenste ontwikkeling mogelijk te maken, is een wijziging van het bestemmingsplan nodig.

De betreffende gemeente heeft voor dit plan gevraagd na te gaan of sprake is van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Overige ecologische effecten zijn reeds beoordeeld[1]. In het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel Natura 2000, dient vooraf zekerheid te zijn verkregen dat er geen sprake is van negatieve effecten op Natura 2000-gebieden (zie figuur 1). Doel van de stikstofberekeningen is het inzichtelijk te maken of als gevolg van het voornemen in de realisatie- dan wel gebruiksfase sprake is van (toename van) stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden.

[1] Eco Reest BV (2020). Quickscan Wet natuurbescherming Wilhelminastraat 37 tot en met 40a te Emmen. Projectnummer 200959, 19 juni 2020.

Eco Reest BV
Industrieweg 20
7921 JP Zuidwolde
T 0528 373982
F 0528 373907

KANTOOR APPINGEDAM
Opwierderweg 160
9902 RH Appingedam
T 0596 633355

KANTOOR ALMERE
Transistorstraat 91-34
1322 CL Almere
T 036 8200376

info@ecoreest.nl
www.ecoreest.nl

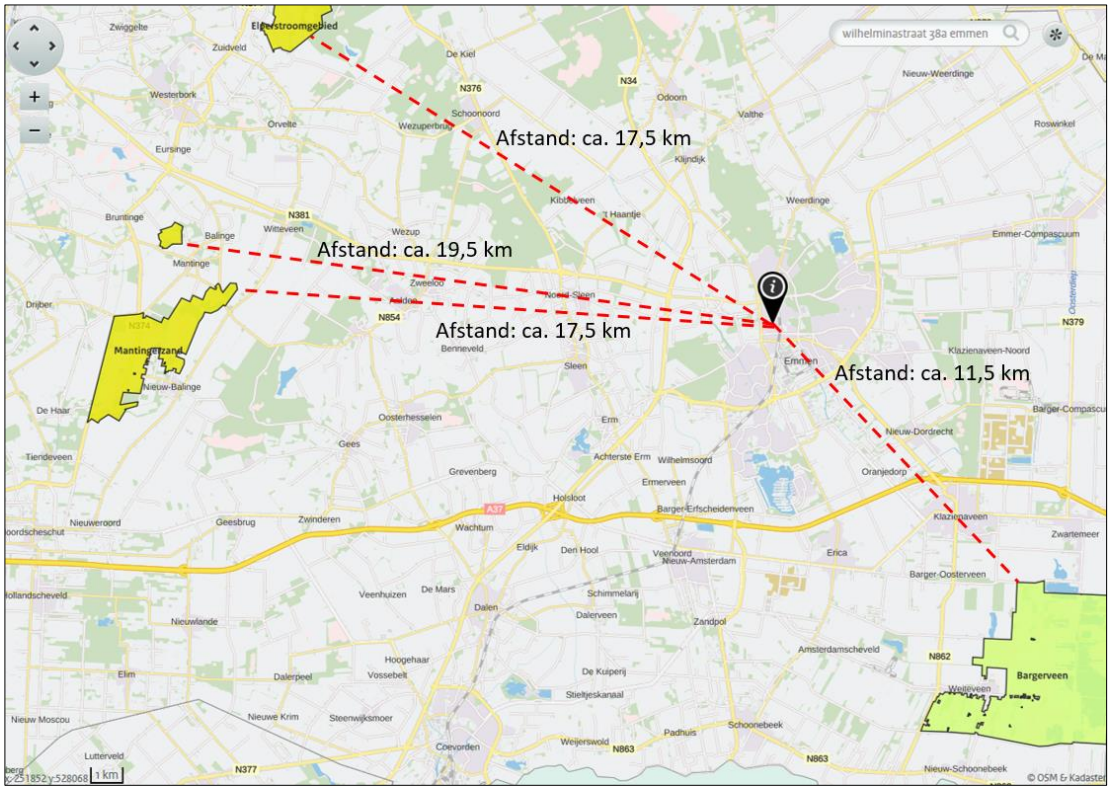
BANK
NL16 TRIO 01985.27.128
BIC: TRIO NL2U

BTW-NUMMER
NL 8534.83.966 B01

K.V.K. MEPPEL
59436247

Op al onze werkzaamheden is DNR 2011 van toepassing, die op aanvraag wordt toegezonden.

In voorliggende notitie zijn de uitgangspunten en de resultaten van de uitgevoerde stikstofberekeningen beschreven.

Figuur 1. Globale ligging plangebied (zwarte marker) ten opzichte van de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden (groen/geel) (Bron ondergrond: AERIUS Calculator, 2020).

Plangebied en ontwikkelingen

Het voornemen is t.p.v. Wilhelminastraat 38a te Emmen een deel van een leegstaande sportschool (twee lagen van 300m^2, totaal 600m^2) te slopen en op het achterliggende terrein (Julianastraat) een appartementencomplex met twaalf appartementen in de vorm van drie bouwlagen met vier appartementen te realiseren. Daarnaast wordt een losstaand (onverwarmd) gebouw met 12 bergingen gerealiseerd (DETAIL10, 22-09-2020). Het betreft huurappartementen in de sector goedkoop/midden. De ontsluiting vindt plaats via de Julianastraat. De nieuwbouw wordt niet aangesloten op het gasnetwerk, de woningen worden voorzien van zonnepanelen met warmtepomp of infraroodverwarming. De sloop- en bouwwerkzaamheden nemen naar verwachting 9 tot 12 maanden in beslag en starten naar verwachting de tweede helft van 2021 en lopen door tot medio 2022.

Toetsingskader

Emissie van stikstofoxiden ontstaat onder andere door verbranding van fossiele brandstoffen bij stook van cv-installaties, in het verkeer of door inzet van mobiele machines. De stikstof slaat in de (ruime) omgeving neer (stikstofdepositie) en kan effecten hebben op Natura 2000-gebieden. Voor elk Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor de te beschermen soorten en habitats. Natura 2000-gebieden zijn onder de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn aangewezen en de bescherming ervan is vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb).

De Wnb (art. 2.7) verplicht vooraf te beoordelen of plannen/projecten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden (significant) negatieve effecten kunnen hebben. Voor het stikstofaspect wordt het rekenmiddel AERIUS Calculator (versie 2020) gebruikt om de te verwachten stikstofdepositie (NOx) te berekenen. Voor ontwikkelingen waarbij géén sprake is van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden is geen vergunning nodig. In dat geval kan het plan worden vastgesteld en uitgevoerd zonder verdere vervolgstappen met betrekking tot Natura 2000-gebieden. Voor ontwikkelingen waarbij de depositie >0,00 mol/ha/jaar is, zijn *significant* negatieve effecten niet op voorhand uitgesloten en zijn vervolgstappen zoals saldering, een nadere ecologische beoordeling, een passende beoordeling en/of een vergunning nodig.

Uitgangspunten berekeningen

Voor de voorgenomen ontwikkeling zijn twee bronnen van stikstofoxiden relevant: emissie door inzet van mobiele werktuigen voor uitvoering van de werkzaamheden en emissie door verkeersbewegingen als gevolg van de bouwwerkzaamheden en het toekomstige gebruik. Daarbij is onderscheid te maken tussen emissie afkomstig van de tijdelijke werkzaamheden (realisatiefase) en de toekomstige situatie (gebruiksfase). Gebouwemissie is niet aan de orde, aangezien de bebouwing niet wordt aangesloten op het gasnetwerk. Hieronder zijn de uitgangspunten voor de berekeningen beschreven.

Realisatiefase (sloop en bouw)

Mobiele werktuigen:

- Op dit moment is de uitvoeringswijze nog onduidelijk. De emissie als gevolg van mobiele werktuigen is afgeleid van kengetallen voor nieuwbouw[2] en is op basis van de draaiurenmethode[3] berekend.
- Hierbij zijn de gegevens ten aanzien van het type werktuigen, de draaiuren en het vermogen voor bouw van vijf appartementen aangehouden en is het aantal draaiuren vermenigvuldigd met een factor 3 vanwege planinvulling met 12 appartementen en bergingen. Ten aanzien van de hijskraan is (worst case) het aantal draaiuren voor bouw van 15 grondgebonden woningen overgenomen. Voor de emissiefactor is uitgegaan van inzet van werktuigen met bouwjaar ≥ 2014/2015. Op basis van deze gegevens komt de emissie afkomstig van de werktuigen neer op 454,12 kg NOx (zie tabel 1).
- Deze emissie is zeer ruim benaderd en betreft een worst case scenario. Andere bronnen hanteren namelijk vele malen lagere emissies voor nieuwbouw, tot zelfs 3 kg NOx per woning[4]. Zodoende ondervangt de doorgerekende emissie van 452,12 kg NOx in voldoende mate de realisatiefase inclusief de sloop.
- Deze emissie is gekoppeld aan een vlakbron op de locatie van het plangebied, in de categorie mobiele werktuigen, bouw en industrie. Hierbij is de standaardwaarde van vier meter voor de uitstoothoogte en spreiding aangehouden die AERIUS Calculator geeft.

[2] Cardinaals, J.T.B., J. Daamen, G.F.J. Smit & H. van Ziel (2019). Woningbouw en Natura 2000. Vuistregels bij het beoordelen van stikstofdepositie. Bureau Waardenburg Rapportnr 19-246. Bureau Waardenburg, Culemborg, 20 december 2019.

[3] RIVM (2020). Emissieberekening mobiele werktuigen, van https://www.aerius.nl/nl/factsheets/emissieberekening-mobiele-werktuigen/15-10-2020, versie 15-10-2020.

[4] Rijksoverheid (2020). Handreiking woningbouw en AERIUS, januari 2020 (20400607).

Tabel 1. Emissie a.g.v. inzet mobiele werktuigen ten behoeve van realisatiefase (sloop en bouw).

Machine	Uitvoeringsduur (uren)	Belasting (%)	Vermogen (kW)	Emissiefactor (gr/KWh)	Omrekenfactor (gr-kg)	Emissie (kg NOx/jr)
Graafmachine	240	69%	200	0,8	0,001	26,50
Verreiker	600	84%	250	0,9	0,001	113,40
Hijskraan (heistelling)	120	69%	100	1	0,001	8,28
Truckmixer (dumper)	120	69%	320	1	0,001	26,50
Hijskraan	900	69%	450	1	0,001	279,45
Totale emissie						**454,12**

Verkeer:

- Op dit moment is de uitvoeringswijze nog onduidelijk. Het aantal verkeersbewegingen is zodoende gebaseerd op de kengetallen voor nieuwbouw (zie voetnoot 2). Hierbij zijn de aantallen middelzwaar en zwaar vrachtverkeer voor bouw van vijf appartementen aangehouden en zijn deze vermenigvuldigd met een factor 3 vanwege planinvulling met 12 appartementen en bergingen. Dit betreft een ruime hantering; de extrapolatie ondervangt daarmee in voldoende mate de aanvullende transportbewegingen voor de sloop.
- Ten aanzien van het personeel (licht verkeer) is er vanuit gegaan dat gedurende een werkperiode van 250 werkdagen dagelijks zes voertuigen (personenauto's/busjes) het plangebied aandoen.
- Het aantal verkeersbewegingen als gevolg van de realisatiefase is in tabel 2 weergegeven. De verkeersaantallen zijn per categorie (licht/middelzwaar/zwaar verkeer) gekoppeld aan een lijnbron in de categorie wegverkeer, binnen de bebouwde kom. Hierbij zijn de standaardwaarden gehanteerd die AERIUS geeft voor de emissiefactor en uitstoothoogte.
- De lijn is vanaf het plangebied via de Julianastraat, Van Schaikstraat tot aan de Hondsrugweg ingetekend. Vanaf dit punt kan, gezien de verkeersintensiteit[5], gesteld worden dat het extra verkeer afkomstig uit het plangebied opgaat in het heersende verkeersbeeld.

Tabel 2. Aantal en type verkeersbewegingen a.g.v. realisatiefase (sloop en bouw).

Type	Verkeersbewegingen	Uitgangspunten
Licht verkeer	3.000	O.b.v. 6 voertuigen per dag gedurende werkperiode van 250 werkdagen
Middelzwaar vrachtverkeer	1.350	O.b.v. kengetal 450 mvt voor bouw van 5 appartementen*factor 3
Zwaar vrachtverkeer	768	O.b.v. kengetal 256 mvt voor bouw van 5 appartementen*factor 3

Gebruiksfase

Bebouwing:

- De nieuwbouw heeft geen gasaansluiting en wordt voorzien van zonnepanelen en warmtepomp, waardoor geen sprake is van stikstofemissie als gevolg van de nieuwbouw.

Verkeer:

- Voor het toekomstige verkeersgeneratie zijn de kengetallen van het CROW[6] aangehouden. Voor de nieuwbouw is (worst case) uitgegaan van de maximale verkeersgeneratie van 6,4 autoritten per etmaal voor een duur huurappartement. Voor het plan voor realisatie van 12 appartementen komt dit neer op 76,8 autoritten per etmaal (zie tabel 3).

[5] ANCOOR (2020). 04-11-2020. Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai - projectlocatie Julianastraat Emmen, 04-11-2020.

[6] CROW (2018). Publicatie 381 'Toekomstbestendig parkeren – Van parkeerkencijfers naar parkeernormen'. Ede, 10 december 2018.

- Dit aantal is gekoppeld aan een lijnbron in de categorie wegverkeer, binnen de bebouwde kom. Hierbij zijn de standaardwaarden aangehouden die AERIUS hanteert voor de emissie en uitstoothoogte.
- De lijn is vanaf het plangebied via de Julianastraat, Van Schaikstraat tot aan de Hondsrugweg ingetekend. Vanaf dit punt kan, gezien de verkeersintensiteit (zie voetnoot 5), gesteld worden dat het extra verkeer afkomstig uit het plangebied opgaat in het heersende verkeersbeeld.

Tabel 3. Input type en aantal bebouwing en verkeersgeneratie.

Type woning	Aantal	Verkeersgeneratie (mvt/etm)	Aantal verkeersbewegingen (mvt/etm)
Appartement	12	6,4	**76,8**

De berekening voor de realisatiefase is gezien de vroegst mogelijke start voor het rekenjaar 2021 uitgevoerd, waarbij (worst case) ervan uit is gegaan dat alle werkzaamheden (sloop en bouw) in een jaar worden uitgevoerd. De gebruiksfase is gezien de verwachte oplevering voor het rekenjaar 2022 berekend.

Rekenresultaten en conclusie

Uit de AERIUS-berekeningen voor het beschouwde plan komt naar voren dat, zowel in de realisatie- als de gebruiksfase, géén sprake is van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden (<0,00 mol/ha/jr).

De AERIUS-berekeningen zijn als losse bijlagen bij de notitie gevoegd:

- Realisatiefase – kenmerk: Rx4qUTErFMwo (d.d. 6 januari 2021);
- Gebruiksfase – kenmerk: RoUKaAuNuPKi (d.d. 6 januari 2021).

Het beoogde plan heeft géén negatief effect als gevolg van stikstofdepositie op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden. Het stikstofaspect staat vaststelling van het plan in het kader van de Wet natuurbescherming daarmee niet in de weg. Voor de uitvoering van het plan geldt ten aanzien van het aspect stikstof in het kader van de Wet natuurbescherming geen vergunningplicht.

In vertrouwen u hiermee voldoende van dienst te zijn.

Met vriendelijke groet,

Eco Reest BV

M. Oudshoorn

Verificatie:

J. Kamps

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en/of stikstofoxide (NOx).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening Realisatiefase (sloop en bouw)

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Noorderbaken Vastgoed BV	Wilhelminastraat/Julianastraat, x Emmen

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
Sloop en nieuwbouw Wilhelminastraat Emmen	Rx4qUTErFMwo

Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
06 januari 2021, 11:16	2021	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	459,56 kg/j
NH3	1,37 kg/j

Resultaten

Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

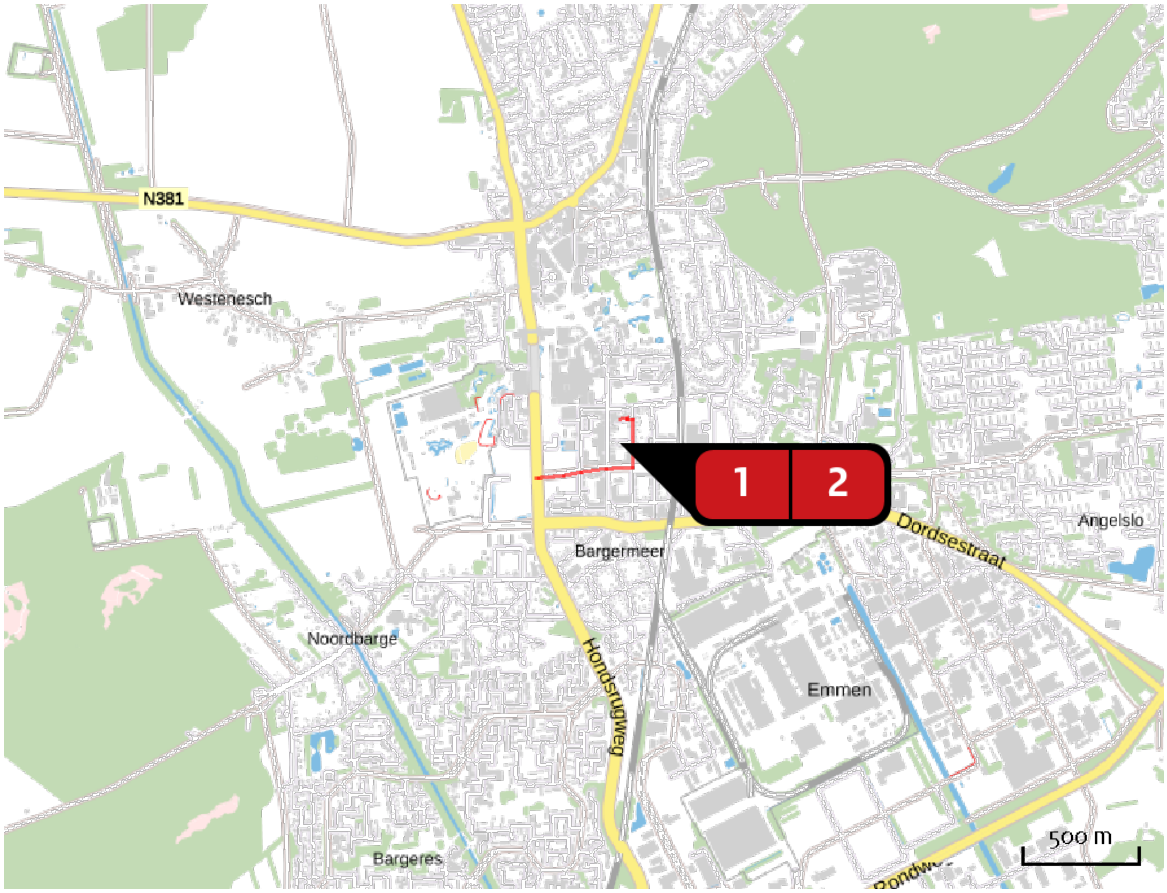
Natuurgebied
Uw berekening heeft geen depositieresultaten opgeleverd boven 0,00 mol/ha/jr.

Toelichting

Realisatiefase (sloop en bouw)

Locatie

Realisatiefase (sloop en bouw)

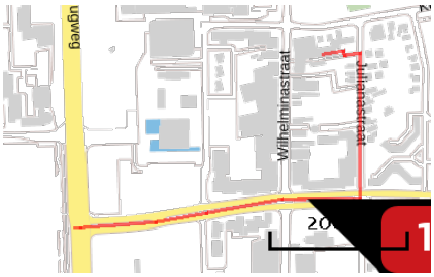

Emissie

Realisatiefase (sloop en bouw)

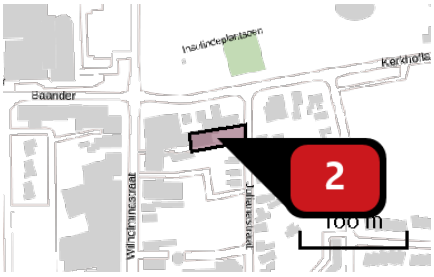
Bron Sector			Emissie NH3	Emissie NOx
1		Verkeer Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	5,44 kg/j
2		Werktuigen Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	1,25 kg/j	454,12 kg/j

Emissie (per bron)
Realisatiefase (sloop en bouw)

Naam	Verkeer
Locatie (X,Y)	256874, 533513
NOx	5,44 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	3.000,0 / jaar	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	1.350,0 / jaar	NOx NH3	2,55 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	768,0 / jaar	NOx NH3	2,24 kg/j < 1 kg/j

Naam	Werktuigen
Locatie (X,Y)	256920, 533726
NOx	454,12 kg/j
NH3	1,25 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Graafmachine	4,0	4,0	0,0	NOx NH3	26,50 kg/j < 1 kg/j
AFW	Verreiker	4,0	4,0	0,0	NOx NH3	113,40 kg/j < 1 kg/j
AFW	Hijskraan/heistelling	4,0	4,0	0,0	NOx NH3	8,28 kg/j < 1 kg/j
AFW	Truckmixer	4,0	4,0	0,0	NOx NH3	26,50 kg/j < 1 kg/j
AFW	Hijskraan	4,0	4,0	0,0	NOx NH3	279,45 kg/j < 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2020_20201216_c759386971
Database	versie 2020_20201216_c759386971

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2020

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en/of stikstofoxide (NO_x).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening Gebruiksfase

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Noorderbaken Vastgoed BV	Wilhelminastraat/Julianastraat, x Emmen

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
Sloop en nieuwbouw Wilhelminastraat Emmen	RoUKaAuNuPKi

Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
06 januari 2021, 11:03	2022	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	5,75 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Resultaten

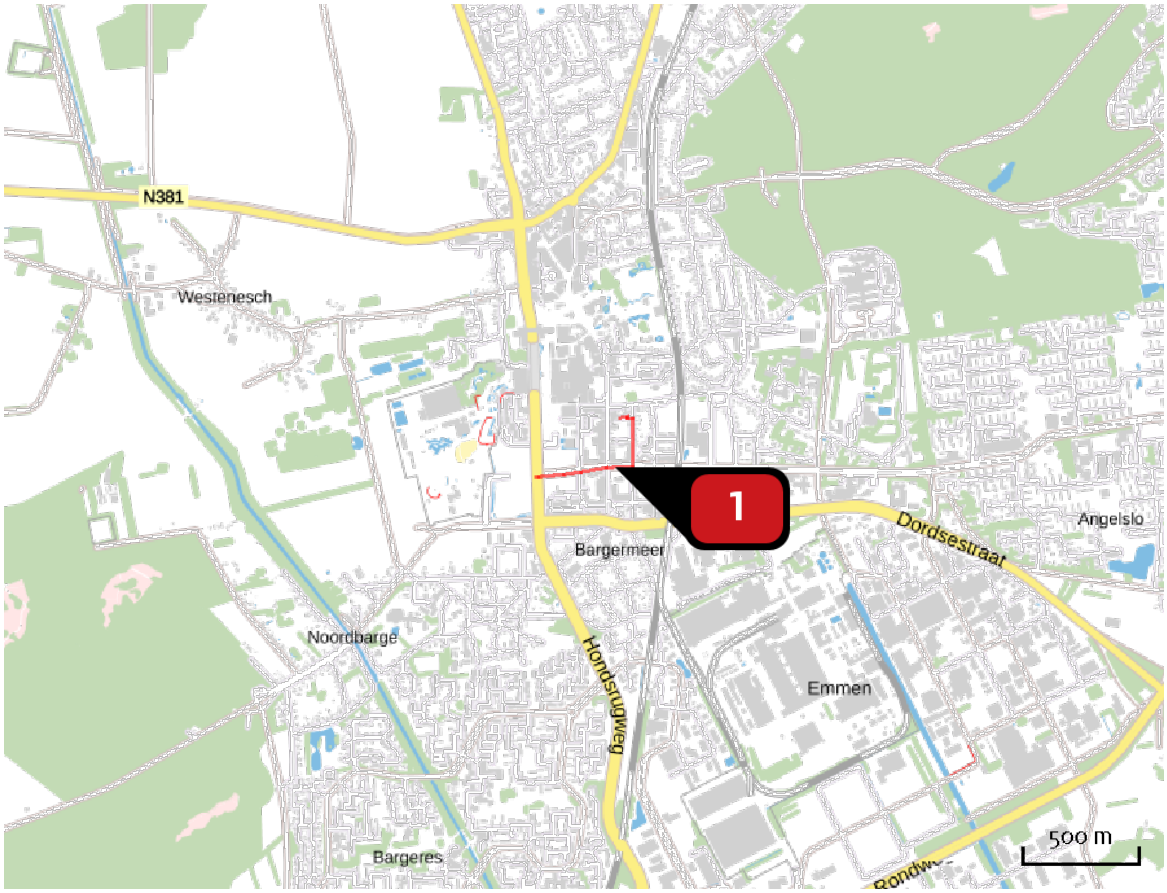
Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied
Uw berekening heeft geen depositieresultaten opgeleverd boven 0,00 mol/ha/jr.

Toelichting

Gebruiksfase (verkeer)

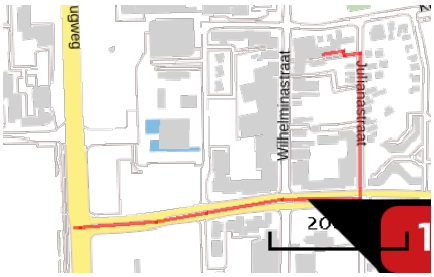
Locatie
Gebruiksfase

Emissie
Gebruiksfase

Bron Sector		Emissie NH3	Emissie NOx
1	Verkeer Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	5,75 kg/j

Emissie (per bron)
Gebruiksfase

Naam	Verkeer
Locatie (X,Y)	256874, 533513
NOx	5,75 kg/j
NH_3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	76,8 / etmaal	NOx	5,75 kg/j
			NH_3	< 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2020_20201216_c759386971
Database	versie 2020_20201216_c759386971

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2020

Bijlage 6 Vormvrije M.e.r.-beoordeling

VORMVRIJE MER-BEOORDELING

JULIANASTRAAT, EMMEN

BUREAU VOOR PLANVORMING & ADVIES

COLOFON

VORMVRIJE M.E.R.-BEOORDELING JULIANASTRAAT EMMEN

Opdrachtnemer	Bureau voor Planvorming & Advies | Zwolle
Opgesteld door	T. Melenhorst
Datum	23 JUNI 2021

IBAN: NL84 RABO 0308 1446 51
Btw-nr.: NL001665107B28
KvK nr. : 65329732
P/A Korenbloemstraat 30
8012 XS Zwolle

Inhoud

1. Inleiding.....3

1.1 Aanleiding en doel.....3

1.2 Beoordelingskader.....3

1.3 Procedure.....3

1.4 Vormvrije m.e.r.-beoordeling.....4

1.5 Opzet van de aanmeldnotitie.....4

2. Beschrijving van de voorgenomen activiteit.....5

2.1 Inleiding.....5

2.2 Voorgenomen activiteit.....5

2.3 Beschrijving van de huidige situatie van de locatie en omgeving.....6

2.4 Kwetsbaarheid van het milieu.....8

3. Beschrijving van de gevolgen voor het milieu.....12

3.1 Inleiding.....12

3.2 Waarschijnlijk belangrijke gevolgen voor het milieu.....12

3.3 Eindconclusie.....13

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Het plan ligt voor om aan de Julianastraat te Emmen, percelen kadastraal bekend Emmen F 17532 en F 10642 (gedeeltelijk), een appartementengebouw voor in totaal 12 appartementen te realiseren. Het appartementengebouw wordt ruimtelijk en functioneel ingepast in het bestaande bebouwingslint van de Julianastraat. Ter plaatse bevinden zich een parkeerterrein en verouderde bebouwing in de vorm van een oude sportschool. Deze bebouwing wordt gesloopt. Onderdeel van het plan is het realiseren van parkeerplaatsen ten behoeve van de appartementen en een ontsluiting vanaf het terrein richting de Julianastraat. Het voorliggend plan wordt een ruimtelijke en functionele kwaliteitsslag gemaakt binnen dit deel van het centrumgebied van Emmen.

Het realiseren van het appartementengebouw past niet binnen de regels van de bestemming ‘Gemengd-7’ zoals opgenomen in het geldende bestemmingsplan ‘Emmen, Centrum - Oost. Om het plan mogelijk te maken wordt het bestemmingsplan herzien.

Om deze ontwikkeling mogelijk te kunnen maken is een besluit in het kader van artikel 2.12, lid 1, onder a van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) noodzakelijk. Op dergelijke besluiten is het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) van toepassing. Deze aanmeldnotitie is de eerste stap in de procedure voor het uitvoeren van een vormvrije m.e.r.-beoordeling.

1.2 Beoordelingskader

Op 7 juli 2017 is het gewijzigde Besluit m.e.r. in werking getreden. De wijziging van het Besluit m.e.r. volgt uit de implementatie van artikel 1, vierde lid, onder a en b, van Richtlijn 2014/52/EU van de Europese Unie. De artikelen 7.16 tot en met 7.20a van de Wet milieubeheer (Wm) zijn in de nieuwe wetgeving voor alle in het Besluit m.e.r. genoemde activiteiten van de D-lijst van toepassing, waarbij het niet uitmaakt of het een activiteit betreft boven of onder de D-drempel.

Eén van de belangrijkste gevolgen van de wetswijziging is dat vanaf 16 mei 2017 een vormvrije m.e.r.-beoordelingsbesluit moet worden aangevraagd door middel van een aanmeldnotitie. Dit is een extra stap in de procedure voor de vormvrije m.e.r.-beoordeling. Het nut van deze aanmeldnotitie is dat al in een vroeg stadium beoordeeld wordt of de activiteit belangrijke nadelige milieugevolgen heeft en er mogelijk een milieueffectrapportage noodzakelijk is. Bovendien kunnen in dit stadium mitigerende maatregelen worden geformuleerd.

1.3 Procedure

In de gewijzigde Besluit m.e.r. is de procedure voor de vormvrije m.e.r.-beoordeling beschreven. Voor elke aanvraag, waarbij een vormvrije m.e.r.-beoordeling aan de orde is, dienen de volgende stappen genomen te worden.

1. De initiatiefnemer stelt een aanmeldingsnotitie op.
2. Het bevoegd gezag neemt binnen 6 weken een m.e.r.-beoordelingsbesluit.
3. De initiatiefnemer voegt het (vormvrije) m.e.r.-beoordelingsbesluit bij de vergunningaanvraag (Artikel 7.28 Wet milieubeheer).

Deze aanmeldingsnotitie dient voor het starten van de hierboven beschreven procedure.

1.4 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Het besluit tot het verlenen van een omgevingsvergunning en het wijzigen van een bestemmingsplan heeft betrekking op activiteiten die voorkomen op de D-lijst (D11.2: de aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen) uit het Besluit m.e.r. Voor deze activiteit zijn drempelwaarden opgenomen voor de omvang het stedelijke ontwikkelingsproject. Deze drempelwaarden betreffen stedelijke ontwikkelingsprojecten met een omvang van:

- een oppervlakte van 100 hectare of meer,
- een aaneengesloten gebied dat 2.000 of meer woningen omvat of
- een bedrijfsvloeroppervlakte van 200.000 m² of meer.

De oppervlakte van de voorgenomen activiteit bedraagt ruim minder dan 100 hectare en blijft daarmee ruim onder de drempelwaarden. Binnen het plangebied wordt geen bedrijfsruimte gerealiseerd. De voorgenomen activiteit voorziet in de realisatie van 12 woningen en komt daarmee niet boven de grens van 2.000 woningen.

Conclusie
De voorgenomen activiteit blijft onder de genoemde drempelwaarden voor stedelijke ontwikkelingsprojecten die voorkomen op de D-lijst van het Besluit m.e.r. Om die reden kan worden volstaan met een vormvrije m.e.r.

1.5 Opzet van de aanmeldnotitie

In artikel 7.16 Wm is beschreven waar een aanmeldingsnotitie aan moet voldoen. In hoofdstuk 2 van deze notitie wordt de voorgenomen activiteit beschreven. In hoofdstuk 3 worden de waarschijnlijke gevolgen van de activiteit voor het milieu beschreven.

2. Beschrijving van de voorgenomen activiteit

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de voorgenomen activiteit. In artikel 7.16, tweede lid, onder a Wm is opgenomen dat de beschrijving moet ingaan op de fysieke kenmerken van de gehele activiteit en, voor zover relevant, van sloopwerkzaamheden. Daarnaast dient een beschrijving gegeven te worden van de locatie van de activiteit met bijzondere aandacht voor de kwetsbaarheid van het milieu in de gebieden waarop de activiteit van invloed kan zijn.

Achtereenvolgens komen in dit hoofdstuk de beschrijving van de voorgenomen activiteit en de mogelijke gevolgen daarvan voor het milieu aan bod.

2.2 Voorgenomen activiteit

Het plan voorziet in de sloop van de bestaande bebouwing. Ter plaatse van de huidige parkeerplaatsen wordt, aan de straatzijde, verdeeld over drie lagen een appartementengebouw met in totaal 12 wooneenheden gerealiseerd. Op de volgende afbeelding is de stedenbouwkundige invulling van het plangebied weergegeven.

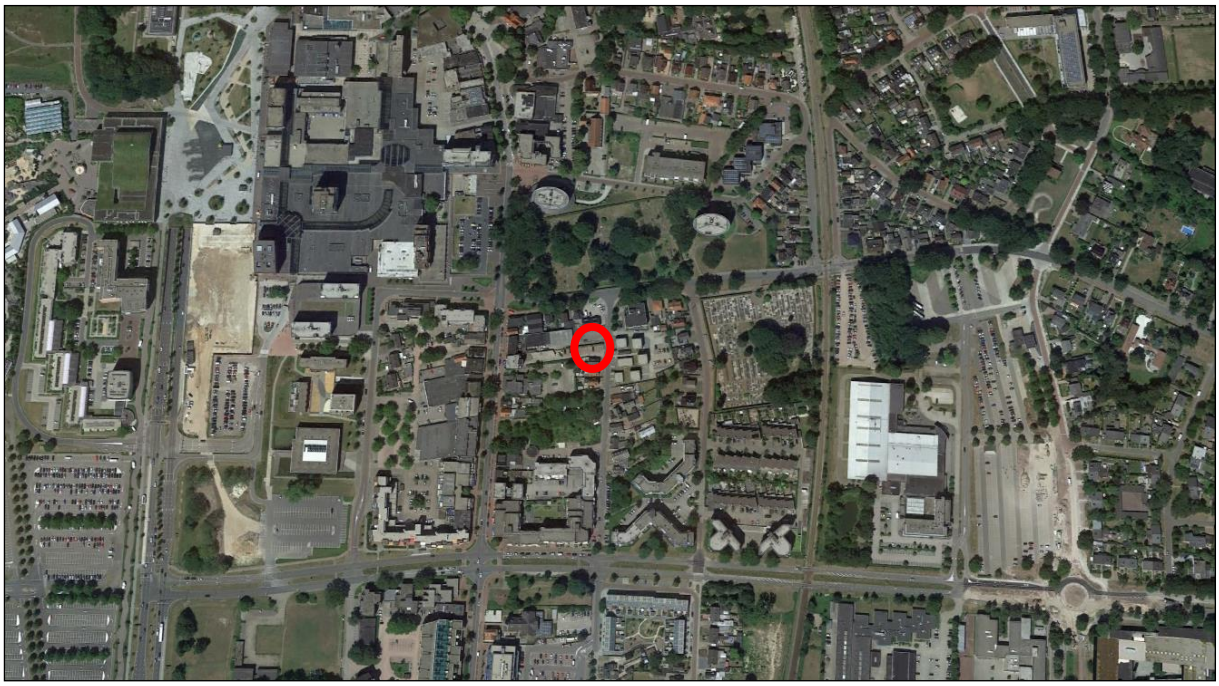
Stedenbouwkundige invulling plangebied.

Op het omliggende terrein zijn parkeerplaatsen en tuintjes voorzien. Het plangebied wordt ontsloten op de Julianastraat.

2.3 Beschrijving van de huidige situatie van de locatie en omgeving

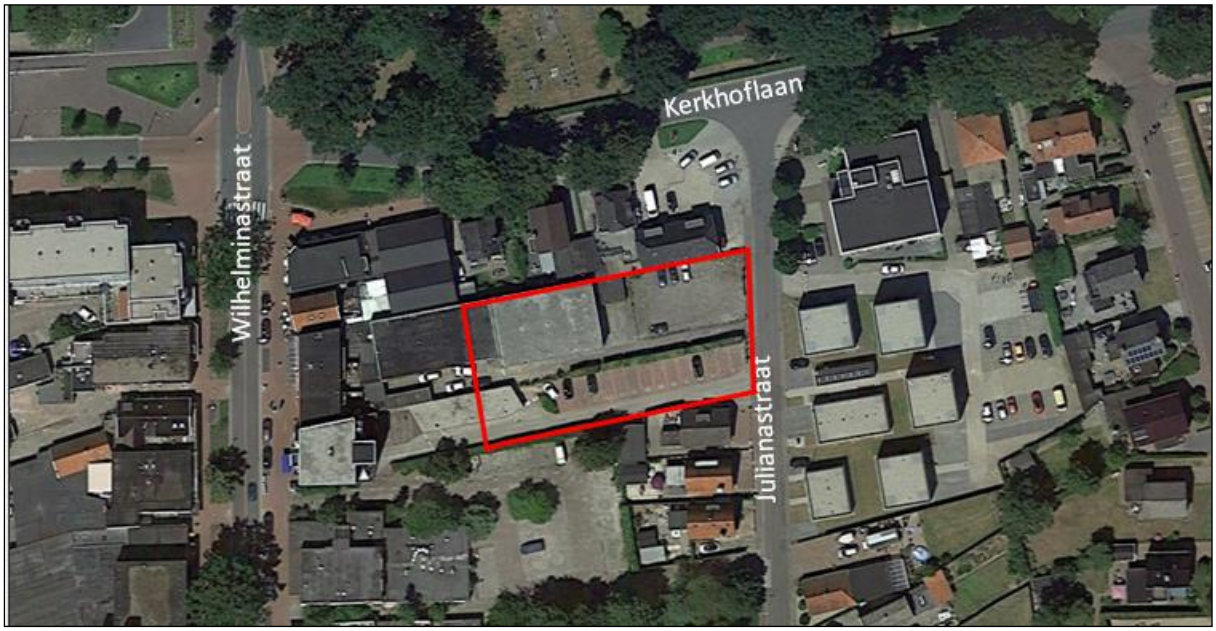
Ligging plangebied

Het plangebied ligt binnen de begrenzing van het bestemmingsplan ‘Emmen, Centrum-Oost’. Dit bestemmingsplan behelst het plangebied dat aan weerszijden van de spoorlijn Emmen- Zwolle ligt. Op onderstaande afbeelding is de ligging van het plangebied weergegeven.

De ligging van het plangebied Emmen binnen Emmen.

Het plangebied is globaal gelegen tussen de Julianastraat, Kerkhoflaan en de Wilhelminastraat. Op onderstaande afbeelding is dat weergegeven.

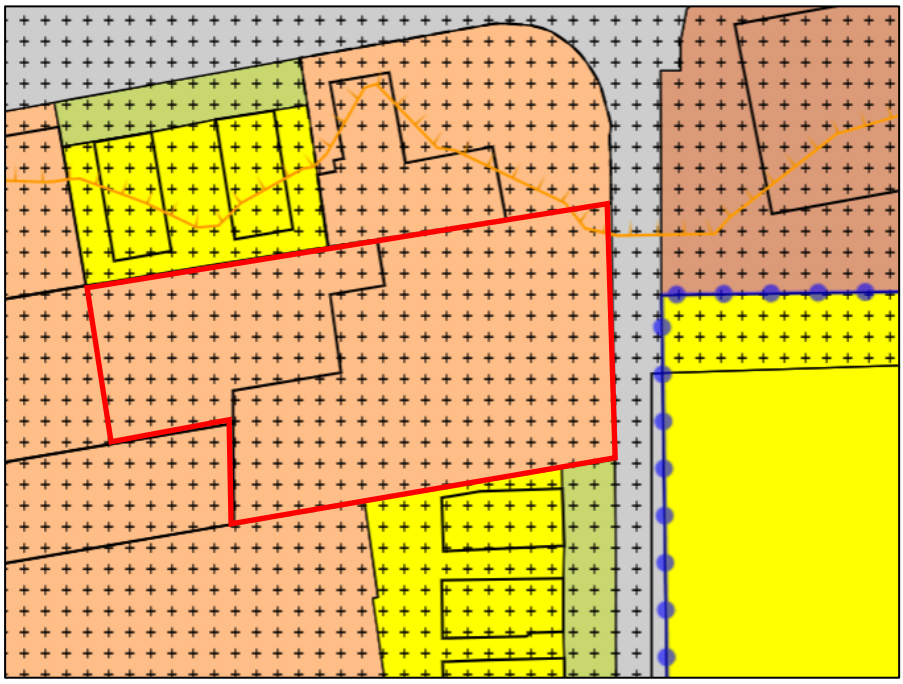

Ligging plangebied

Bestemmingsplan
Binnen het plangebied gelden de volgende bestemmingsplannen:

- bestemmingsplan ‘Emmen, Centrum-Oost’ (2013)
- parapluplan Parkeernormen gemeente Emmen (2018)
- parapluplan Standplaatsen (2018)

Op de volgende afbeelding is een uitsnede uit het bestemmingsplan ‘Emmen, Centrum-Oost’ (2013) weergegeven.

Uitsnede bestemmingsplan ‘Emmen, Centrum-Oost’ (2013). Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl.

Binnen dit bestemmingsplan kent de locatie de volgende bestemmingen.

Gemengd – 7
De voor Gemengd aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. detailhandel, supermarkt uitgesloten;
b. dienstverlening;
c. horeca categorie 1 en categorie 2;
d. kantoren;
e. maatschappelijke voorzieningen;
f. wonen vanaf de eerste verdieping;
g. wonen vanaf de begane grond toegestaan ter plaatse van de functieaanduiding wonen;

met bijbehorende:

h. andere bouwwerken;
i. fiets- en voetpaden;
j. onderdoorgangen, toegangswegen in- en uitritten;

k. parkeervoorzieningen;
l. groenvoorzieningen;
m. nutsvoorzieningen en waterhuishoudkundige voorzieningen.

Gebouwen mogen uitsluitend binnen een bouwvlak worden gebouwd.

Dubbelbestemming Waarde – Archeologie 3
De voor Waarde - Archeologie 3 aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor:

a) terreinen van middelhoge of hoge archeologische verwachtingen;
a) bescherming en veiligstelling van de vastgestelde archeologische waarden, met dien verstande dat de bestemming niet geldt voor het gebied dat is gelegen binnen de dubbelbestemming van ten hoogste 3 m.

Dubbelbestemming Waarde – Archeologie 4
De voor Waarde - Archeologie 4 aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor:

a) terreinen van middelhoge of hoge archeologische verwachtingen;
b) bescherming en veiligstelling van de vastgestelde archeologische waarden, met dien verstande dat de bestemming niet geldt voor het gebied dat is gelegen binnen de dubbelbestemming Leiding – Gas en of de Leiding – Nam leiding.

Gebiedsaanduiding geluidzone – industrie
Ter plaatse van de aanduiding Geluidzone - industrie zijn de gronden, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor het tegengaan van een te hoge geluidsbelasting vanwege het industrieterrein op geluidsgevoelige bestemmingen.

Het bestemmingsplan dat ten behoeve van voorliggend plan wordt gerealiseerd vervangt bestemmingsplan ‘Emmen, Centrum-Oost’ (2013) gedeeltelijk. De overige bestemmingsplannen blijven van toepassing.

2.4 Kwetsbaarheid van het milieu

Voor de kenmerken van de potentiële milieugevolgen van het initiatief zijn van belang de ordegrootte van effecten, de duur en frequentie van de effecten, de mogelijke onomkeerbaarheid ervan, alsmede de afstand waarover effecten kunnen optreden. Het initiatief is op een aantal relevante onderdelen getoetst op kwetsbaarheid voor het milieu. Daaruit komt het volgende naar voren.

Ecologie
In het kader van onderliggend initiatief heeft een ecologische quickscan plaatsgevonden (Quickscan Wet natuurbescherming, Ecoreest, 2020). Daarbij is onderzoek gedaan naar het effect van de ontwikkeling op beschermde gebieden en beschermde soorten.

Het plangebied ligt buiten Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde gebied ligt op circa 12 kilometer afstand. Vanwege deze afstand, de potentiële effecten, bekende dosis-effectrelaties en de aard/omvang van de voorgenomen ontwikkeling, zijn indirecte effecten op voorhand uitgesloten.

Om te bepalen of er vleermuisverblijfplaatsen en rust- of verblijfplaatsen van steenmarter in de bebouwing aanwezig zijn, is aanvullend onderzoek nodig. Alleen dan kan bepaald worden of er bij de voorgenomen werkzaamheden sprake is van overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Dit onderzoek is uitgezet. De resultaten van het vervolgonderzoek worden in het vast te stellen bestemmingsplan opgenomen. Eventuele maatregelen die voortvloeien uit het vervolgonderzoek worden ter harte genomen.

Er heeft tevens onderzoek plaatsgevonden naar Stikstofdepositie op natuurgebieden ten gevolge van onderliggende ontwikkeling (*Berekeningen stikstof, Ecoreest, januari 2021)*. Daaruit blijkt dat er geen toename is van stikstofdepositie in zowel de aanleg- als gebruiksfase.

Archeologie en monumentenzorg
Het plangebied kent twee archeologische dubbelbestemmingen. Daarom heeft archeologisch onderzoek plaatsgevonden (Archeologisch onderzoek, Greenhouse, 16 april 2021). Uit dit onderzoek komt naar voren dat het plan niet leidt tot aantasting van archeologische waarden.

Het plangebied maakt van de provinciale cultuurhistorische hoofdstructuur, binnen het deelgebied ‘Emmen en haar venen’. Bepalend in dit gebied is de positie van Emmen als naoorlogse stad, in een veengebied dat vrij laat is ontgonnen en nog de concrete sporen toont van de machinale veenontginningen. Op basis van de gemeentelijke Cultuurhistorische waardenkaart geldt voor het plangebied: Herkenbaar houden van de historische en ruimtelijke structuur en samenhang.

In het kader van het vooroverleg is het plan voorgelegd aan de provincie. De provincie heeft geconstateerd dat met het plan geen afbreuk wordt gedaan aan cultuurhistorische waarden.

Externe veiligheid
In het kader van externe veiligheid is de risicokaart geraadpleegd. Hieruit blijkt dat er in of in de nabijheid van plangebied een LPG tankstation aanwezig is en een spoor aanwezig is waarover transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Het plangebied ligt echter buiten de beschermingszone van deze risicobronnen. Het project zelf maakt geen risicovolle inrichting mogelijk die leidt tot nadelige gevolgen voor het milieu.

Akoestiek
In het kader van het plan heeft akoestisch onderzoek plaatsgevonden naar wegverkeerslawaai en industrielawaai en naar de geluidbelasting op de gevel van de bebouwing (*Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai, akoestisch onderzoek spoorweglawaai, ANCOOR, 2020*). Uit de onderzoeksresultaten blijkt dat de te verwachten geluidsbelastingen [Lden] vanwege het wegverkeer en industrielawaai op de gevels van de in het plangebied geprojecteerde woningen de voorkeursgrenswaarde overschrijdt. Hiervoor dient een hogere grenswaarde te worden aangevraagd. Hiervoor wordt een aparte procedure doorlopen.

Daarnaast dient bij de aanvraag Omgevingsvergunning een aanvullend akoestisch onderzoek naar de geluidwerende kwaliteit van de gevels te worden toegevoegd, waaruit blijkt dat wordt voldaan aan het akoestisch niveau uit het Bouwbesluit. Dit onderzoek heeft reeds plaatsgevonden *(Akoestisch onderzoek Geluidwering gevels, ANCOOR, 2021)*, waarmee is aangetoond dat het akoestisch niveau wordt gehaald indien wordt voldaan aan de beschreven bouwkundige ingrepen. Hierdoor is het plan op basis van het aspect akoestiek uitvoerbaar.

Luchtkwaliteit
Het plan betreft de realisatie van 12 woningen. Het betreft hier een plan categorie 3A.2 (woningbouwlocatie) overeenkomstig bijlage 3a van de Regeling niet in betekenende mate bijdragen (milieukwaliteitseisen). Per ontsluitingsweg worden minder dan 1.500 woningen en/of minder dan 100.000 m² bvo kantoor gerealiseerd. Volgens bijlage 3B van de Regeling draagt het plan hierdoor 'niet in betekenende mate' bij. Er hoeft daarom niet getoetst te worden aan de grenswaarden voor stikstofdioxide en fijn stof PM10/PM2,5. Onderliggend project draagt gezien voorgaande niet bij aan verslechtering van de luchtkwaliteit.

Water
Ten gevolge van onderliggend plan is sprake van een beperkte toename van verhard oppervlak en een beperkte toename van het afvalwater. Het afvalwater neemt toe door de toename van het aantal woningen. Het afvalwater wordt aangesloten op bestaande riolering. Het hemelwater wordt gescheiden opgevangen.

In het kader van het plan heeft afstemming plaatsgevonden met het waterschap. Uit dit overleg blijkt dat het plan voldoet aan de uitgangspunten van het waterschap ten aanzien van het aspect water.

Bedrijven en milieuzonering
Het plan voorziet in het realiseren van woningen. Woningen zijn milieugevoelige objecten. In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich diverse functies. Op basis hiervan kan worden geconcludeerd worden dat er sprake is van een gemengd gebied.

Voor de percelen aan de Julianastraat en de hoek Julianastraat-Kerkhoflaan geldt de bestemming – gemengd-7'. Binnen deze gemengde bestemming zijn de volgende functies toegestaan:

- detailhandel, supermarkt uitgesloten;
- dienstverlening;
- horeca categorie 1 en categorie 2;
- kantoren;
- maatschappelijke voorzieningen;
- wonen vanaf de eerste verdieping;
- wonen vanaf de begane grond toegestaan ter plaatse van de functieaanduiding wonen.

In de huidige situatie wordt invulling gegeven aan de bestemming in de vorm van en (bedrijfs)woning en detailhandel. Van horeca en maatschappelijke voorzieningen is geen sprake. IN zijn algemeenheid geldt dat voor geen van de toegestane functies binnen de bestemming 'Gemengd-7' in een gemengd gebied een richtafstand geldt ten aanzien van woningen. Desondanks moet in het kader van de feitelijke situatie en in het kader van een goed woon- en leefklimaat worden beschouwd hoe aanwezige functies zich verhouden tot het voorziene bouwplan. In dat kader is het milieukundige (akoestische) effect van de groenteboer op de hoek van de Julianastraat-Kerkhoflaan beschouwd. De groenteboer beschikt over koelingen. Dit kan leiden tot akoestische effecten in het kader van industrielawaai. Op basis van onderzoek is echter aangetoond dat van negatieve effecten op de voorziene woningen geen sprake is (zie het kopje 'geluid').
Van horeca is geen sprake dus er kan geen feitelijke toetsing plaatsvinden. Aan een horecabedrijf.

Tegenover het plangebied, aan de Julianastraat, bevindt zich een perceel met een maatschappelijke bestemming. Hier kunnen zich maatschappelijke voorzieningen vestigen:

voorzieningen voor het uitoefenen van activiteiten gericht op de sociale, maatschappelijke, educatieve en openbare dienstverlening, waaronder: gezondheidszorg, zorg en welzijn, jeugd/ kinder/ ouderenopvang, onderwijs, religie, uitvaart, bibliotheken, openbare dienstverlening, culturele voorzieningen, verenigingsleven, nutsvoorzieningen, alsook ondergeschikte detailhandel en horeca ten dienste van deze voorzieningen;

Op basis van de Handreiking Bedrijven en milieuzonering geldt voor geen van de functies die op basis van deze bestemming mogelijk zijn dat er sprake is van enige milieuhinder, omdat de richtlijn voor alle functies in de bestemming 'Maatschappelijk' in een gemengd gebied nul meter bedraagt. Het plan is op basis van het aspect 'bedrijven en milieuzonering' uitvoerbaar.

Bodem

Voorliggend plan maakt een milieugevoelige functie (wonen) mogelijk. Daarom heeft in het kader van het plan bodemonderzoek plaatsgevonden. Een deel van het plangebied betreft een strook asfalt met een oppervlakte van circa 120 m². Asfaltverhardingen zijn regelmatig gefundeerd op lagen van puin, slakken of dergelijke materialen. Daardoor bestaat het risico dat de onderliggende bodem verontreinigd raakt. Een deel van de tuinen komt te liggen op de plaats van de huidige asfaltverharding. Daarom is dit gedeelte van het plangebied aanvullend onderzocht. Uit verkennend en aanvullend bodemonderzoek is gebleken dat de bodem van de locatie hooguit licht verontreinigd is. Op basis daarvan worden er geen risico's verwacht bij het voorgenomen gewijzigde gebruik van de locatie.

3. Beschrijving van de gevolgen voor het milieu

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de waarschijnlijk belangrijke gevolgen voor het milieu als gevolg van de voorgenomen activiteit. In artikel 7.16, tweede lid, onder b en c Wm is opgenomen dat de beschrijving moet ingaan op waarschijnlijk belangrijke gevolgen die de activiteit kan hebben voor het milieu en de waarschijnlijk belangrijke gevolgen voor het milieu als gevolg van de verwachte residuen, emissies, productie van afvalstoffen en het gebruik van natuurlijke hulpbronnen. In deze beschrijving worden de mogelijke maatregelen om de waarschijnlijk belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu te vermijden meegenomen.

3.2 Waarschijnlijk belangrijke gevolgen voor het milieu

Kenmerken

Om de waarschijnlijk belangrijke gevolgen voor het milieu te kunnen beschrijven wordt een onderscheid gemaakt in de aanlegfase en de gebruiksfase. In de aanlegfase is tijdelijk sprake van een beperkte toename van vrachtverkeer (geluid en luchtverontreiniging) en bouw- en sloopactiviteiten (trillingen). Na afronding van de bouwwerkzaamheden verdwijnen deze effecten.

Effecten op het woon- en leefklimaat zijn beperkt en betreffen hoofdzakelijk de aspecten verkeer en geluid als gevolg van het bouw- en wegverkeer. De voorgenomen activiteit leidt tot een geringe toename van het aantal verkeersbewegingen. Dit kan leiden tot een zeer beperkte toename van het geluidsniveau in de directe nabijheid van de locatie. Een geringe toename van het aantal verkeersbewegingen kan tevens leiden tot een beperkte toename van de luchtverontreiniging. Dit leidt niet tot significante effecten, zoals onderbouwd in paragraaf 2.4.

De voorgenomen activiteit (wonen) voorziet niet in het gebruik van gevaarlijke stoffen en wordt er geen toename van het risico op ongevallen verwacht als gevolg van de voorgenomen activiteit. In de directe omgeving zijn geen projecten die in combinatie met onderliggend plan leiden tot extra effecten. De effecten in de gebruiksfase hebben een permanent karakter.

Bereik van de effecten

De voorgenomen activiteit heeft geen gebieds- en landsgrens overschrijdende effecten. De effecten van de voorgenomen activiteit zijn zeer beperkt van omvang en treden alleen lokaal op. Ten aanzien van gevoelige gebieden in de omgeving zijn er geen effecten te verwachten.

Afvalstoffen

Het voorgenomen gebruik zal zorgen voor de productie van afvalstoffen, zoals huishoudelijk afval en afvalwater. Deze stoffen worden volgens de normen van de gemeente ingezameld en verwerkt.

Natuurlijke hulpbronnen

Voor de realisatie van het project worden reguliere natuurlijke hulpbronnen gebruikt als bouwmateriaal, zoals beton, hout, staal en grond. Een andere locatie zal niet leiden tot minder gebruik van natuurlijke hulpbronnen.

Maatregelen

Onderliggende ontwikkeling leidt slechts tot minimale effecten. Om deze minimale effecten nog verder te minimaliseren worden geen specifieke maatregelen getroffen.

3.3 Eindconclusie

Op basis van onderliggend plan zijn er geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu en daarom hoeft geen milieueffectrapport te worden opgesteld.

Bijlage 7 Besluit aanmeldnotitie

M.e.r-beoordelingsbesluit

Gemeente Emmen

Burgemeester en wethouders van Emmen,

overwegende dat,

het gewijzigde Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) 7 juli 2017 in werking is getreden;

sindsdien een verplichting is opgenomen tot het nemen van een m.e.r.-beoordelingsbesluit op een ingediende aanmeldnotitie m.e.r.-beoordeling;

deze verplichting geldt voor activiteiten, plannen en besluiten die voorkomen in onderdeel D van de bijlage bij het Besluit m.e.r.;

de procedure m.e.r.-beoordeling bedoeld is om het milieubelang volwaardig en vroegtijdig in de plan- en besluitvorming in te brengen;

uiterlijk zes weken na de datum van ontvangst van de aanmeldnotitie m.e.r.-beoordeling een m.e.r.-beoordelingsbesluit wordt genomen;

de ingediende aanmeldnotitie m.e.r.-beoordeling de benodigde informatie bevat om een besluit te nemen of er wel of geen milieueffectrapport opgesteld moet worden;

met de aanmeldnotitie m.e.r.-beoordeling inzicht is verkregen in het feit dat met het plan geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu te verwachten zijn;

het m.e.r.-beoordelingsbesluit wordt aangemerkt als een voorbereidingsbesluit in de zin van artikel 6.3 van de Algemene wet bestuursrecht;

gelet op de bepalingen van de Wet milieubeheer, het Besluit milieueffectrapportage en de Algemene wet bestuursrecht;

B E S L U I T E N:

1. Geen milieueffectrapport op te stellen voor het bestemmingsplan ‘Emmen, Centrum-Oost, Julianastraat (12 appartementen)’.

Emmen, 5 juli 2021,

burgemeester en wethouders van Emmen,
namens dezen,
teamleider Ruimtelijke ontwikkeling,

i.o.

de heer J. Tetteroo